

משטרת ישראל
אגף המבצעים

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אג"מ
מספר: 220.003.01	תת-פרק: אמצעים	פרק: שיטור וקהילה	
שם: תרסיס פלפל אישי			תאריך פרסום: 23/01/2024
			תאריך תחילה: 23/01/2024
			תאריך ביטול:
			נוסח: 4

1. כללי

- א. תרסיס פלפל אישי (להלן "התרסיס") הוא אחד מאמצעי האכיפה אשר נמצאים ברשות שוטרי הסיור ומתנדבי יח"ם כחלק מצידום האישי.
- ב. התרסיס הוא אמצעי שימוש בכוח שהפעלתו נתונה לשיקול דעתו של השוטר המטפל באירוע, זאת בכפוף להכשרה מתאימה, עילה חוקית (סמכויות), נסיבות מיוחדות ואופי הסיכון או התוצאה שאותה מנסים למנוע.
- ג. תרסיס הפלפל שאליו מתייחס הנוהל הוא תכשיר הנמצא במיכל אישי המכיל תמצית פלפל חריף בריכוז של 10% שחריפותו 2 מיליון SHU והפעלתו הינה עד מרחק של ארבעה מטרים.
- ד. מגע התרסיס עם אדם או חיה, גורם באופן מידי לתחושות צריבה, דמע, נפיחות בעיניים וקשיי נשימה. תופעות אלו יוצרות אצל האדם או החיה את הצורך לטפל בעצמם ומפסיקות בכך את ההתנהגות האלימה שהייתה עילת השימוש בתרסיס.
- ה. יתרונו המרכזי של תרסיס זה הוא במניעת מגע פיזי בין השוטר לחשוד שמתנהג באופן אלים או מתנגד למעצר.
- ו. מודגש כי חל איסור להשתמש בתרסיס פלפל שלא נופק על ידי משטרת ישראל.
- ז. בכל מקום בו מצוין שוטר בנוהל זה, הכוונה היא גם למתנדב יח"ם משא"ז, עם זאת, מובהר כי מקום בו מדובר במתנדב יש לעמוד בדרישות המפורטות בנספח ב'.

2. עילות הפעלה - בסיס חוקי

- א. הפעלה לצורך ביצוע מעצר (על פי סעיף 19 לפסד"פ (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969):
"מי שמוסמך לעצור אדם **חב מעצר** רשאי להשתמש בכל **אמצעי סביר** הדרוש לביצוע המעצר אם האדם **מתנגד למעצר** או **מנסה להתחמק ממנו**".
- ב. הפעלה לצורך הגנה עצמית (עפ"י סעיף 34 י" וסעיף 34 ט"ז לחוק העונשין, התשל"ז-1977):
שימוש בכוח על מנת להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו, או ברכושו, שלו או של זולתו. על מעשה ההתגוננות להיות סביר בנסיבות העניין.
- ג. הפעלה לצורך ריסון עצורים (עפ"י סעיף 10 (א) לחסד"פ (סמכויות אכיפה – מעצרים) התשנ"ו-1996):
"ניתן לנקוט אמצעים סבירים, לרבות שימוש בכוח, **כנגד עצור** שקיים חשש כי הוא **עומד להימלט או לגרום נזק לגוף או לרכוש**, כדי למנוע את הבריחה או את הנזק כאמור, וכדי להשליט **סדר** במקום המעצר".

3. מטרה

ריכוז כלל ההיבטים הקשורים לשימוש בתרסיס הפלפל האישי שברשות השוטר.

4. השיטה

- א. תנאים להפעלה;
ב. אופן ההפעלה;
ג. פעולות שיש לבצע לאחר הפעלת התרסיס;
ד. כללי טיפול ומתן עזרה ראשונה לחשוד שבוצע נגדו שימוש בתרסיס פלפל;
ה. תיעוד ודיווח;
ו. מגבלות ודגשים;
ז. הוראות בטיחות כלליות לאחזקת מיכל תרסיס.

5. פירוט השיטה

- א. תנאים להפעלה
- (1) **עילת הפעלה** – בהתקיים אחת מעילות ההפעלה המופיעות בסעיף 2 בנוהל זה.
- (2) **שיקול דעת השוטר לנחיצות השימוש** – סבר השוטר כי לא ניתן בנסיבות העניין להשתלט על החשוד ללא שימוש בתרסיס פלפל או כאשר יש חשש ממשי כי מגע פיזי עם החשוד עלול לגרום לנזק גדול יותר, לשוטר לחשוד או לאדם אחר, מהנזק שעלול להיגרם כתוצאה מהשימוש באמצעי.
- (3) **אזהרה** – בעילות ההפעלה לצורך ביצוע מעצר ולצורך ריסון עצורים יזהיר השוטר את החשוד טרם ההפעלה. בעילת הפעלה של הגנה עצמית אין חובת אזהרה בשל מידיות הסכנה, עם זאת, מקום בו אזהרה מתאפשרת – החשוד יוזהר.
- ב. אופן ההפעלה
- (1) בדוק את כיוון הרוח (למניעת פגיעה עצמית).
- (2) אחוז את התרסיס בכף ידך כשהאגודל מופנה כלפי מעלה.

- 3) אמוד את המרחק בינך לבין החשוד, וודא שהמרחק בינכם לא יפחת ממטר אחד ולא יעלה על ארבעה מטרים.
- 4) כוון את פיית ההתזה לעבר פני החשוד כדי לקבל את האפקט המרבי.
- 5) הרם את הנצרה, וודא כיוון סופי לעבר החשוד ולחץ על לחצן ההתזה לחיצה קצרה.
- 6) במקרה בו הלחיצה הראשונה לא השיגה את מטרתה, ניתן לעשות שימוש בתרסיס הפלפל עד להשגת המטרה.
- 7) ריסון חיה תוקפנית – הפעלה לצורך התגוננות מפני חיה תוקפנית נחשבת כהפעלה לצורך הגנה עצמית. במקרה כזה על השוטר לרסס לעבר פני החיה בדומה להפעלה כנגד אדם.

ג. פעולות שיש לבצע לאחר הפעלת התרסיס

- 1) הפסק את השימוש בתרסיס מיד עם הסרת התנגדות החשוד.
- 2) הנחה את החשוד לביצוע הפעולות הנדרשות למימוש סמכותך לביצוע המעצר.
- 3) כבילה – לאור העובדה כי השימוש בתרסיס עלול לייצר קשיי נשימה, כבול את החשוד באופן שיאפשר לו נשימה חופשית.

ד. כללי טיפול ומתן עזרה ראשונה לחשוד שבוצע נגדו שימוש בתרסיס פלפל

- 1) העבר את החשוד לאזור מאוורר ואפשר לו בהקדם האפשרי לשטוף במים את האזור הנגוע.
- 2) אם החשוד נפל או נשכב על הקרקע, יש להפנות את פניו כלפי מעלה כדי לאווררו ולהעבירו לטיפול רפואי ללא דיחוי.
- 3) עקוב אחר התנהגות החשוד. אם הוא מראה סימני מצוקה כמו קשיי נשימה או תפקוד או שהוא מבקש זאת (גם אם אינו מגלה סימני מצוקה) יש להעבירו לטיפול רפואי.
- 4) אם לאחר 30 דקות נראה שלא פגה השפעת התרסיס, או שהחשוד ביקש זאת (גם אם לא חלפו 30 דקות), יש לקחתו לטיפול רפואי.
- 5) לאחר השימוש יש להושיב או להשכיב את החשוד על צדו תוך מתן אפשרות לנשימה חופשית.
- 6) יש להסביר לחשוד כי השפעת התרסיס תחלוף בעוד מס' דקות על מנת להרגיעו.

ה. תיעוד ודיווח

- 1) שוטר או מתנדב שהפעיל תרסיס פלפל יציין בדוח הפעולה את נסיבות השימוש.
- 2) ברישום דוח פעולה ממוחשב, תצוין עובדת השימוש בתרסיס פלפל כשימוש בכוח במקום המיועד לכך.
- 3) השוטר יציין בדוח הפעולה את עובדת אזהרת החשוד לפני הפעלת התרסיס (כאשר מדובר בעילות המחייבות אזהרה) ויפרט את נסיבות השימוש.

ו. מגבלות ודגשים

- 1) אין להפעיל את התרסיס למרחק שהוא פחות ממטר.
- 2) אין לעשות שימוש בתרסיס כלפי חשוד המתנגד באופן פאסיבי למעצר.
- 3) חל איסור על הפעלת תרסיס פלפל כלפי נשים בהיריון, קשישים וקטינים מתחת לגיל 14.

- 4) יש להקפיד לכוון את הפייה לעבר החשוד ואין להפעיל התרסיס נגד כיוון הרוח על מנת להימנע מפגיעה עצמית.
- 5) הפעלת התרסיס תיעשה אך ורק לעבר אדם שאין בקרבתו אזרחים תמימים העלולים להיפגע, אלא אם קיימת סכנה לפגיעה פיזית ממשית ומידית בשוטר ואין דרך אחרת להימנע ממנה.
- 6) ככלל, אין להפעיל את התרסיס במקומות סגורים, מחשש לפגיעה היקפית באזרחים תמימים או בשוטרים עצמם, אלא אם קיימת סכנה לפגיעה פיזית ממשית ומידית בשוטר ואין דרך אחרת להימנע ממנה.

ז. הוראות בטיחות כלליות לאחזקת מיכל תרסיס

- 1) אין לנקב את מיכל התרסיס.
- 2) אין להשאיר את התרסיס ברכב סגור.
- 3) יש לשמור את התרסיס במקום מוצל (מתחת ל- 50 מעלות צלזיוס).
- 4) אחסון המיכל בנרתיק יהיה כאשר פיית ההתזה כלפי חוץ ולחיץ ההפעלה כלפי פנים הגוף למניעת התזה לא מבוקרת.
- 5) מיקום נרתיק הנשיאה בחגור יהיה לצד הגוף.
- 6) בגמר שימוש יוחזר התרסיס לנרתיק הנשיאה, לשם מניעת ריסוס לא מבוקר.

6. הכשרה והדרכה

- א. שוטר מוסמך להשתמש בתרסיס פלפל רק לאחר שעבר הכשרה ייעודית לכך.
- ב. הכשרת השוטר תיעשה על ידי ק' כשירות/מדריך כשירות שהוסמך לכך על ידי המכללה לשוטרים, בהתאם לאישור ס' ר' אג"ם ועל פי התכנית המפורטת בנספח א.
- ג. ק' כשירות/מדריך כשירות שהוסמך לכך, מחויב לבצע ריענון הדרכה אחת לשנתיים באחריות מדור כשירות לבצע את הריענון.
- ד. שוטר שלא עמד בבחינת ההסמכה, יורשה לבצע בחינה נוספת. במידה ולא יעבור את הבחינה הנוספת, יידרש לביצוע הסמכה מחודשת.
- ה. ההסמכה תקודד בתיקו האישי הממוחשב של השוטר.
- ו. שוטר שהוסמך להפעלת תרסיס פלפל, מחויב לבצע לומדה ממוחשבת אחת לשנה ולסיימה בציון 70 ומעלה.
- ז. שוטר שלא ביצע הסמכה או ריענון במועד אינו מוסמך לשאת תרסיס פלפל.
- ח. שוטר שלא ביצע לומדת ריענון במשך שלוש שנים רצופות, חייב בהסמכה מחודשת.

7. פיקוח ובקרה

באחריות מ' היחידה לוודא נשיאת תרסיס פלפל רק על ידי שוטרים שהוסמכו ועברו ריענון שנתי בהצלחה

נספחים

- נספח א' – תכנית אימון להסמכת שוטרים לתרסיס פלפל.
- נספח ב' – דגשים לניפוק תרסיס פלפל לשימוש מתנדבי המשא"ז.

תכנית אימון להסמכת שוטרים לתרסיס פלפל

מס'	נושא	פירוט השיעור	שעות	מדריך	הערות
1	שיחת פתיחה	לוי"ז השתלמות, הכרה, תיאור תכונות.	1/2	מדריך תרסיס פלפל	
2	סמכויות	הכרת סמכויות הפעלת תרסיס פלפל	1	מדריך תרסיס פלפל	
3	הכרת התרסיס	נשיאה שלבי הפעלה כללי בטיחות + סרטונים	1	מדריך תרסיס פלפל	
4	עזרה ראשונה	הכרת התרסיס והשפעותיו נתונים טכניים עזרה ראשונה	1	מדריך תרסיס פלפל	בשת"פ חובש/ קרפ"ר
5	אימון סימולציה	תרגול הפעלה מעשי מול איומים שונים	1	"	
6	מבחן עיוני + סיכום		1/2	"	ציון עובר 70
סה"כ 5 שעות הכשרה					

דגשים לניפוק תרסיס פלפל לשימוש מתנדבי המשא"ז

1. תבחינים לניפוק תרסיס פלפל למתנדב

- א. מתנדב יח"ם (סיוור, מג"ב, תנועה, בילוש) מעל גיל 21.
- ב. מעבר הסמכה וריענון שנתי בתוקף בנושא שימוש בתרסיס כמוגדר בנוהל זה.

2. תיאום הכשרה ואימוני ריענון למתנדבים – באחריות ק' מתנדבים/רכז מתנדבים תחנה/יחידה.

3. החתמה וניפוק

- א. תרסיס פלפל למתנדבים הוא יחידתי ולא אישי.
- ב. התרסיסים והנרתיקים יוחזקו ביומן תחנה/יחידה, בחדר/ארון נשק.
- ג. ביומן התחנה/יחידה תימצא רשימה מעודכנת ובתוקף של מתנדבי יח"ם מורשים שעברו הסמכה וריענון שנתי, על מנת שהיומנאי יידע שאכן המתנדב מורשה (כפי שנעשה לגבי נשק) – אחריות ק' אג"ם תחנה/קש"ק כולל עדכון הרשימה לגבי מי שעבר ריענון.
- ד. מתנדב יח"ם מורשה העומד בתבחינים, יוכל לחתום על תרסיס זה ביומן התחנה/יחידה עם תחילת הפעילות ויזדכה עליו בסיום הפעילות.
- ה. החתמת המתנדב תכלול גם חתימה על נרתיק לתרסיס, ובסיום המשמרת יזוכה המתנדב על תרסיס הפלפל ונרתיק הנשיאה.

4. רמה מבצעית מחויבת לנוהל

- א. ראשי ענפי מתנדבים במחוזות, את"ן ומג"ב.
- ב. קציני מתנדבים במרחבים, תחנות, את"ן ומג"ב.
- ג. מפקדי בסיסי הפעלה.

5. בקרה (באחריות מב"ס):

- א. ביצוע פיקוח ובקרה על הפעלת ודיווחי מתנדבים בהפעלת תרסיסי פלפל.
- ב. בקרות תקופתיות על פי תכנית שנתית בנקודות האלו:
 - (1) הסמכת המתנדב;
 - (2) ריענון שנתי;
 - (3) הימצאות רשימת מורשה נשיאת תרסיס פלפל בכל יומן תחנה, בסיס מתנדבים;
 - (4) יומן החתמות וזיכוי תרסיס;
 - (5) הפעלה על פי הנוהל.